

Ngày thi 14/4/2018

I. PHẦN I: (8 điểm)

Cái giá của sự trung thực

Một buổi chiều thứ bảy đầy nắng ở thành phố Oklahoma, tôi cùng một người bạn và hai đứa con của anh đến vui chơi tại một câu lạc bộ. Bạn tôi tiến đến quầy vé và hỏi

- Vé vào cửa là bao nhiêu? Bán cho tôi bốn vé.

Người bán vé trả lời:

- 3 đôla một vé. Chúng tôi đặc biệt miễn phí cho trẻ em dưới sáu tuổi. Các cậu bé này bao nhiêu tuổi?

- Đứa lớn bảy tuổi và đứa nhỏ thì lên bốn. Như vậy tôi phải trả cho ông 9 đôla tất cả. - Bạn tôi trả lời

Người đàn ông ngược lên với cặp mắt ngạc nhiên:

- Sao ông không nói rằng đứa lớn mới chỉ 6 tuổi? Như thế có phải là tiết kiệm được 3 đôla không?

Bạn tôi nhìn người bán vé rồi chậm rãi nói:

- Dĩ nhiên tôi có thể nói như vậy và ông cũng sẽ không nhận ra. Nhưng bọn trẻ thì biết đấy. Tôi không muốn bán đi sự kính trọng của những đứa con và lòng trung thực của mình chỉ với 3 đôla.

(Trích “Hạt giống tâm hồn”, tập 4, Nhiều tác giả, NXB Tổng hợp TPHCM)

Từ nội dung câu chuyện trên, anh (chị) hãy viết một bài văn ngắn (khoảng 2 trang giấy thi) trình bày suy nghĩ của mình về lòng trung thực của con người trong cuộc sống.

II. PHẦN II: (12 điểm)

Nhà thơ Duy Belây cho rằng : “*Thơ là người thư kí trung thành của những trái tim*”. Em hiểu như thế nào về câu nói của nhà thơ Duy Belây? Qua việc cảm nhận bài thơ “*Đọc Tiểu Thanh kị*” của Nguyễn Du, hãy làm sáng tỏ câu nói trên.

-----hết-----
(đề thi có 01 trang)

(Thí sinh làm bài nghiêm túc. Giám thị không giải thích gì thêm.)

Họ tên thí sinh: **SBD:**.....

ĐÁP ÁN + BIỂU ĐIỂM
ĐỀ THI HỌC SINH GIỎI
MÔN : NGỮ VĂN 10

		Cái giá của sự trung thực	8,0 đ
NGHỊ LUẬN XÃ HỘI	* Yêu cầu chung: <i>- Thí sinh có kĩ năng làm bài nghị luận xã hội: biết cách lập ý, triển khai ý; vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.</i> <i>- Trình bày mạch lạc, rõ ràng;</i> <i>- Không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu ...</i> <i>- Xác định đúng vấn đề cần nghị luận; bày tỏ được chủ kiến của mình nhưng phải có thái độ chân thành, nghiêm túc, phù hợp với chuẩn mực đạo đức xã hội</i>	1,0đ	
	* Yêu cầu cụ thể : a. Ý nghĩa câu chuyện _ Xác định và hiểu được ý nghĩa câu chuyện : giá trị, ý nghĩa của lòng trung thực trong cuộc sống ; là đức tính cao đẹp đánh giá nhân cách, phẩm giá con người _ câu chuyện gửi gắm một bài học về việc hình thành, nuôi dưỡng và phát triển đức tính trung thực trong cuộc sống. b. Suy nghĩ về vấn đề mà câu chuyện đặt ra (phân tích, bàn luận và bày tỏ quan điểm của bản thân): _ từ vấn đề của câu chuyện đặt ra, hiểu được thế nào là đức tính trung thực ; biểu hiện trong cuộc sống (liên hệ với câu chuyện) ; chỉ ra ý nghĩa, giá trị đức tính này... _ bày tỏ quan điểm của bản thân trước những biểu hiện không trung thực trong cuộc sống, ảnh hưởng, tác hại của hành vi thiếu trung thực, từ đó khẳng định được đức tính cao đẹp này ; đưa ra giải pháp, sự vận dụng trong cuộc sống một cách hợp lí để phát huy lòng trung thực, một phẩm chất đạo đức của con người c. Bài học nhận thức và hành động, liên hệ bản thân : +Từ câu chuyện, những suy nghĩ vừa trình bày ở trên, rút ra bài học và liên hệ bản thân, có thể tham khảo những ý sau : <i>- Trong học tập : cần thể hiện sự trung thực với thầy cô, bạn bè</i> <i>- Trong gia đình : hành vi trung thực với cha mẹ</i> <i>- Trong cuộc sống, xã hội : sự trung thực với bản thân, trong quan hệ với người khác làm đẹp nhân cách con người v.v...</i>	1,5đ <	

NGHỊ LUẬN VĂN HỌC		* Yêu cầu chung: <i>Thí sinh cần xác định đúng vấn đề cần nghị luận; triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; thể hiện sự cảm nhận sâu sắc và vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.</i> <i>Bài làm phải có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. Mở bài nêu được vấn đề, thân bài triển khai được vấn đề, kết bài kết luận được vấn đề.</i>	
	Ý 1	<u>Giới thiệu vấn đề:</u> - Học sinh nêu được những tri thức về tác giả, tác phẩm - Học sinh xác định đúng vấn đề nghị luận : Bài thơ « Đọc Tiểu Thanh kí » đã ghi lại tiếng nói của « trái tim » Nguyễn Du, nghĩa là bộc lộ tâm tư, cảm xúc, tấm lòng Nguyễn Du (qua cảm xúc về thân phận nàng Tiểu Thanh, nhà thơ bộc lộ những tình cảm và suy tư về những kiếp người tài hoa trong xã hội, thể hiện cảm hứng nhân đạo sâu sắc)	1,0đ
	Ý 2	<u>Giải thích vấn đề :</u> « người thư kí » : người có chức năng ghi lại một cách trung thành hiện thực đời sống và tâm tư con người « trái tim » là thế giới nội tâm với những tâm tư, tình cảm, cảm xúc của nhân vật trữ tình trong thơ, có thể là của chính nhà thơ ⇒ Nhận định muốn khái quát một đặc trưng cơ bản của thơ : Thơ tiếng nói của tâm hồn, tình cảm con người. ⇒ Bài thơ của ND đã bộc lộ những tâm tư tình cảm của nhà thơ.	1,0đ
	Ý 3	<u>Làm sáng tỏ vấn đề : HS cảm nhận được tâm tư, tình cảm của Nguyễn Du</u> * Xót thương cho thân phận người con gái tài hoa, bạc mệnh Tiểu Thanh : - Cảm xúc ngậm ngùi, buồn tiếc trước cảnh đẹp xưa giờ hoang phế - nỗi xót xa cho người con gái tài sắc - Cảm xúc thổn thức, khóc thương cho Tiểu Thanh * Đồng cảm thấm thía với cuộc đời oan trái của con người tài sắc mà bạc mệnh - Qua hình ảnh ẩn dụ mà trân trọng cái đẹp, cái tài, những giá trị tinh thần cao quý. - Tính đa nghĩa của hai câu thơ thể hiện niềm đồng cảm, xót thương, thành tiếng thương đứt ruột cho Tiểu Thanh, cũng là cho những con người tài sắc trong cuộc đời. * Từ đồng cảm, khóc thương cho người, Nguyễn Du còn tự thương mình : - Nỗi hận chung của bao kiếp tài hoa vì nỗi « tài mệnh	6,0

	tương đối ; hồng nhan đa truân » - Tự xem mình cùng hội cùng thuyền với những kiếp tài hoa, để cùng mang nỗi oan, cùng hận, cùng đau – tự thương mình. * Tiếng khóc cho chính mình : - Hướng về hậu thế với nỗi đau đau khắc khoải kiếm tìm một tiếng nói đồng điệu. - Nỗi cô đơn, xót xa vô cùng.	
Ý 3	<i>Về đặc sắc nghệ thuật : Học sinh biết phân tích bám sát những dấu hiệu nghệ thuật đặc sắc</i> - Ngôn ngữ thơ hàm súc, đa nghĩa - Dùng hình ảnh ẩn dụ, biểu tượng khơi mở nhiều tầng ý nghĩa - Nghệ thuật thơ Đường : thủ pháp đối, việc tạo dựng những mối quan hệ...	2đ
Ý 4	<i>Đánh giá chung</i> - Đánh giá về tài năng nghệ thuật của Nguyễn Du - Đánh giá về « tâm hồn » Nguyễn Du : sự quan tâm sâu sắc tới thân phận con người, nhất là những người tài hoa; thái độ bất bình với xã hội vùi dập con người, niềm cảm thương chính mình . - Khẳng định câu nói của Duy Belây: nói lên bản chất của thơ ca / hướng người đọc khi tiếp cận các tác phẩm thơ nghĩa là phải khám phá được tiếng nói của trái tim ấy.	2đ